

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1853/2020
18.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији су пуномоћници Зоран Лалковић, адвокат из ... и Дарко Драговић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Ристић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Предраг Митић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости поравнања, одлучујући о ревизијама тужиле изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 455/16 од 21.04.2017. године, у седници одржаној 18.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 455/16 од 21.04.2017. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу П 436/14 од 19.11.2015. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев па је поништено поравнање закључено пред Општинским судом у Свилајнцу П 361/09 од 08.10.2009. године, које је закључено између тужених и обавезани су тужени да то признају. Ставом другим изреке обавезани су тужени да тужили накнаде трошкове парничног поступка од 137.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 455/16 од 21.04.2017. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужила тражила да се поништи поравнање закључено пред Општинским судом у Свилајнцу П 361/09 од 08.10.2009. године, које је закључено између тужених, као и да се обавезу тужени да то признају, па је обавезана тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка од 95.200,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила ревизије због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП која је учињена у поступку пред другосепеним судом (као ревизијског разлога из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП) и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП, који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени ББ је од тужене ВВ купио непокретности у месту ... у КО ... о чему је сачињен купопродајни уговор који је оверен пред Основним судом у Бару под Ов1 7235/07 од 30.07.2007. године. Из садржине уговора који су закључили тужени и тужена, на основу признанице од 11.04.2007. године, као и из предуговора о купопродаји од 05.06.2007. године, утврђено је да је тужени у целости исплатио купопродајну цену туженој, а што је констатовано дописивањем садржине текста на крају предуговора где се потврђује и то потписима самих странака и сведока да је тужени исплатио у целости купопродајну цену. Тужени ББ и тужила, пред судом за радно правне спорове у ..., ..., закључили су поравнање бр. .../... од 16.01.2009. године, по коме се тужени обавезао да на тужилу пренесе сва своја права, нарочито очекивано право на пренос власништва из купопродајног уговора за земљиште са зградом у насељу “...“ број ... у Републици .... и то: са тужене ВВ на тужилу, да вредност коју тужени треба да пренесе тужилу одговара вредности око 15.000 евра, а поравнањем се обавезао и да тужилу за друге њене захтеве по основу обештећења исплати још 8.000 евра, те да закуподавцу ресторана плати 3.000 евра. Наведено поравнање признато је од стране надлежних судова у Србији и Црној Гори. Тужени ББ са туженом ВВ пред Општинским судом у Свилајнцу у предмету П 361/09 закључио је 08.10.2009. године поравнање којим су раскинули купопродају спорне непокретности из тужбе (у месту ... у КО ...). Првостепени суд је утврдио из садржине уговора који су закључили тужени и тужена и на основу признанице од 11.04.2007. године као и из предуговора о купопродаји од 05.06.2007. године да је тужени у целости исплатио купопродајну цену туженој, а што је констатовано дописивањем садржине текста на крају предуговора где се потврђује и то потписима самих странака и сведока да је тужени исплатио у целости купопродајну цену.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључивши да је тужени поступао противно одредби члана 3. став 3. Закона о парничном поступку, јер тужени није могао да поново располаже истом непокретношћу пред Општинским судом у Свилајнцу у виду закључења судског поравнања којим поравнањем исту непокретност враћа ранијем продавцу и поништава купопродају коју је закључио са продавцем пред Основним судом у Бару 30.07.2007. године, због чега је поравнање ништаво, при том оценивши да су неосновани приговори недостатка активне легитимације на страни тужиле и пасивне легитимације на страни тужених, те да је неоснован приговор тужених да је потраживање тужиле застарело из разлога што се тужбом тражи утврђивање ништавости у смислу члана 103. ЗОО, а сходно члану 110. ЗОО, а које право на истицање ништавости се не гаси, тј. не застарева.

Међутим, другостепени је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле, налазећи да је тужбени захтев постављен тако што се тражи поништај поравнања

са разлога ништавости, да првостепени суд у току поступка није разграничио да ли се ради о таквим недостацима у закључењу наведеног поравнања који га чине рушљивим или пак апсолутно ништавим, па како поништење рушљивог уговора може тражити странка у чијем интересу је рушљивост установљена у одређеном року од годину дана од дана сазнања за разлоге рушљивости, односно престанка принуде, те да право да се тражи поништење оваквог уговора – поравнања у сваком случају престаје истеком рока од три године од дана закључења поравнања, те је стога тужбени захтев требало да буде постављен тако да се тражи утврђење ништавости поравнања, а да је очигледно да тужбени захтев тужиље није правилно постављен, па како суд у поступку одлучује у границама захтева који су стављени у поступку у смислу одредбе члана 3. став 1. ЗПП, то је другостпени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. услед погрешне примене члана 3. став 1. ЗПП која је учињена пред другостепеним судом, што је било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Одредбом члана 2. ЗПП, прописано је да странке имају право на закониту, једнаку и правичну заштиту својих права (став 1) и да суд не може да одбије одлучивање о захтеву за који је надлежан (став 2). При томе, суд у парничном поступку одлучује у границама захтева који је постављен у поступку (члан 3. став 1. ЗПП).

У конкретном случају, тужила је поднеском примљеним у Основном суду у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу 03.09.2015. године (који је достављен противној странци), тражила да суд утврди да је спорно поравнање ништаво у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима, а при тужбеном захтеву којим је тражила да се утврди да је спорно поравнање ништаво остала је и на рочишту за главну расправу одржаном 19.11.2015. године, на коме је закључена расправа и на коме је присуствовао пуномоћник туженог и у одсуству уредно позваних пуномоћника тужене и тужених. Имајући у виду наведено, другостпени суд је погрешно применио наведена општа правила парничног поступка и учинио је апсолутно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП услед погрешне примене члана 3. став 1. ЗПП, када је закључио да је очигледно да тужбени захтев тужиље није правилно постављен, наводећи да је тужила тражила поништај поравнања а да је требало да постављеним тужбеним захтевом тражи утврђење ништавости поравнања, због чега је у смислу одредбе члана 3. став 1. ЗПП другостпени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље. Из наведених разлога, побијана пресуда је укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење. Како је првостепена пресуда у овој парници већ једанпут била укинута, а побијаном другостепеном пресудом је првостепена пресуда преиначена и одбијен тужбени захтев, другостпени суд ће сагласно одредбама члана 383. и 384. у вези члана 387. став 3. ЗПП, уколико нађе да је ради правилног утврђења чињеничног стања потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази, заказати и одржати расправу, а затим имајући у виду изнето у овом решењу, одлучити о тужбеном захтеву уз правилну примену материјалног права.

Укинута је и одлука о трошковима јер зависи од одлуке о главној ствари.

С обзиром на изложено, Врховни касациони суд је на основу члана 415. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци овог решења.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић